

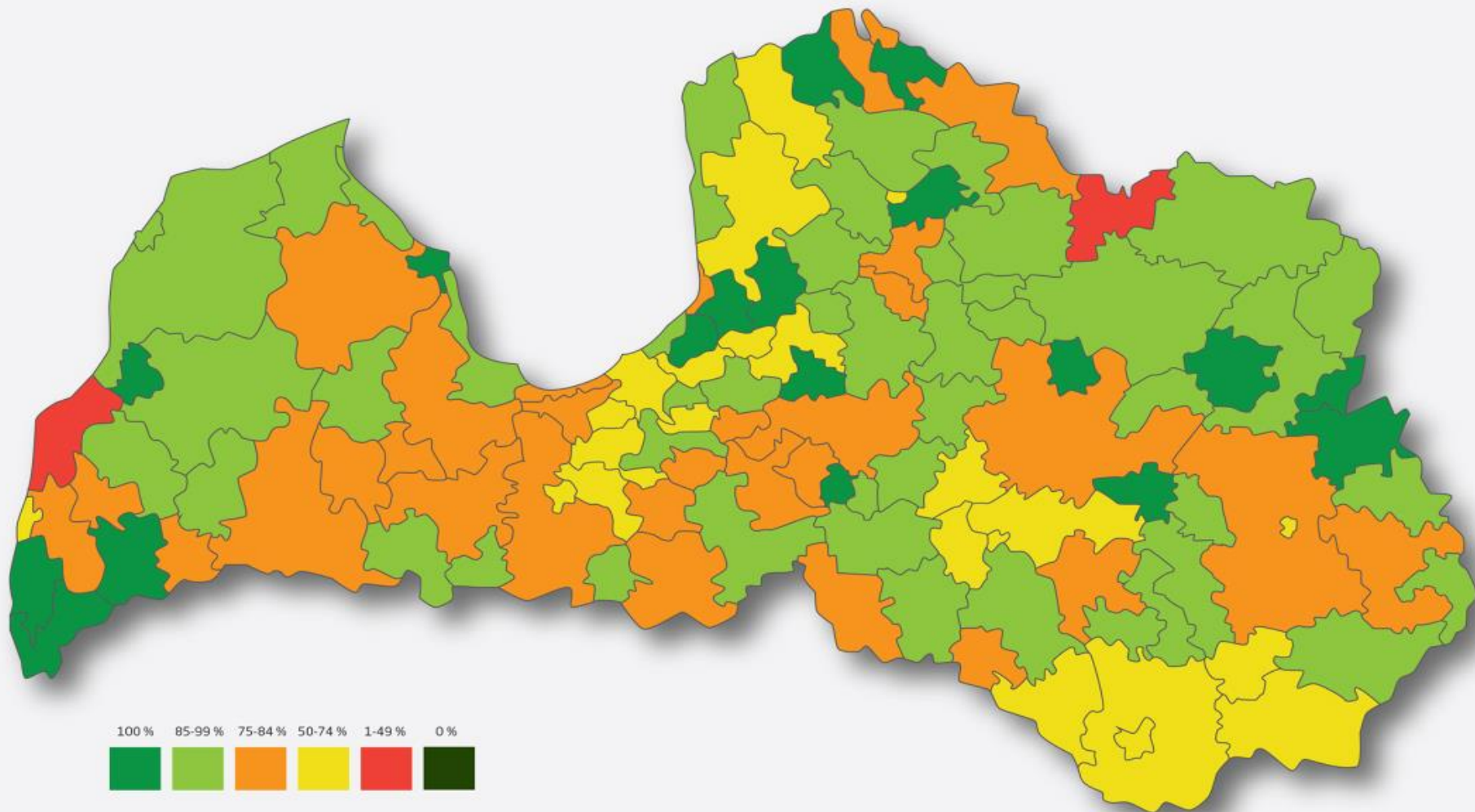
Krimuldas novada pieredze ģimeniskas vides pakalpojumu attīstīšanā bērniem

Olita Liekniņa
Krimuldas novada bāriņtiesas priekšsēdētāja,
16.12.2015.

Bērnu ārpusģimenes aprūpes nodrošināšana ģimeniskā vidē

(% no ārpusģimenes aprūpē
esošo bērnu skaita 01.01.2015.).

Pašvaldību labās prakses piemēri

2014.gadā **18 pašvaldības** ārpusģimenes aprūpē esošiem bērniem nodrošināja **100%** aprūpi **ģimeniskā vidē** (pie aizbildņa vai audžuģimenes):

Alsungas, Ādažu, Baltinavas, Beverīnas, Cesvaines, Kārsavas, Krimuldas, Mazsalacas, Mālpils, Mērsraga, Naukšēnu, Nīcas, Priekules, Rucavas, Rugāju, Sējas, Skrīveru un Varakļānu novada pašvaldības.

Labklājības ministrijas dati 16.11.2015.

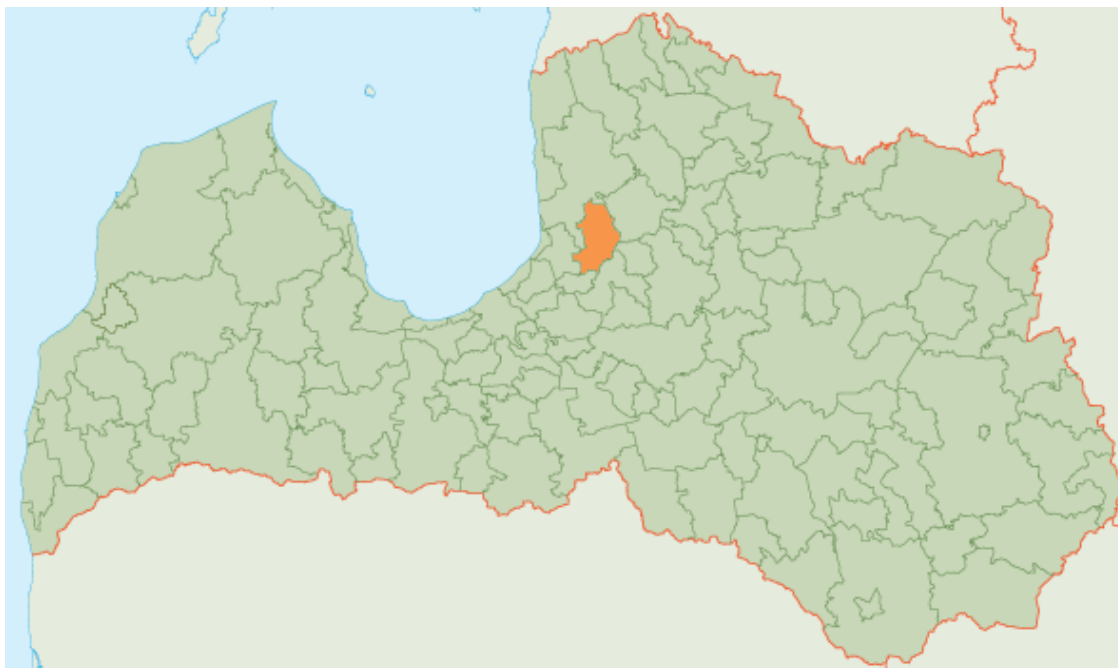
Krimuldas novads

Izveidots administratīvi teritoriālās reformas rezultātā
2009.gada 1.jūlijā.

Pašvaldību veido Krimuldas un Lēdurgas pagasti.

Administratīvais centrs - Raganā,
pagasta pārvalde - Lēdurgā.

Krimuldas novada teritorijas platība 338,7 km².

Iedzīvotāju skaits novadā (uz 01.07.2015.) – 5485.

Iedzīvotāji līdz 18 gadu vecumam – 942.

Krimuldas novada bāriņtiesa

izveidota 01.09.2009.,
apvienojot Krimuldas un Lēdurgas pagasta bāriņtiesas.

- Normālo darba laiku strādā 3 darbinieces – priekšsēdētāja, vietniece un locekle.
- Vēl 2 locekles strādā nepilno darba laiku (vidēji 10 stundas mēnesī)

**Pašvaldība ir neliela,
tāpēc saviem klientiem veltām personisku attieksmi.**

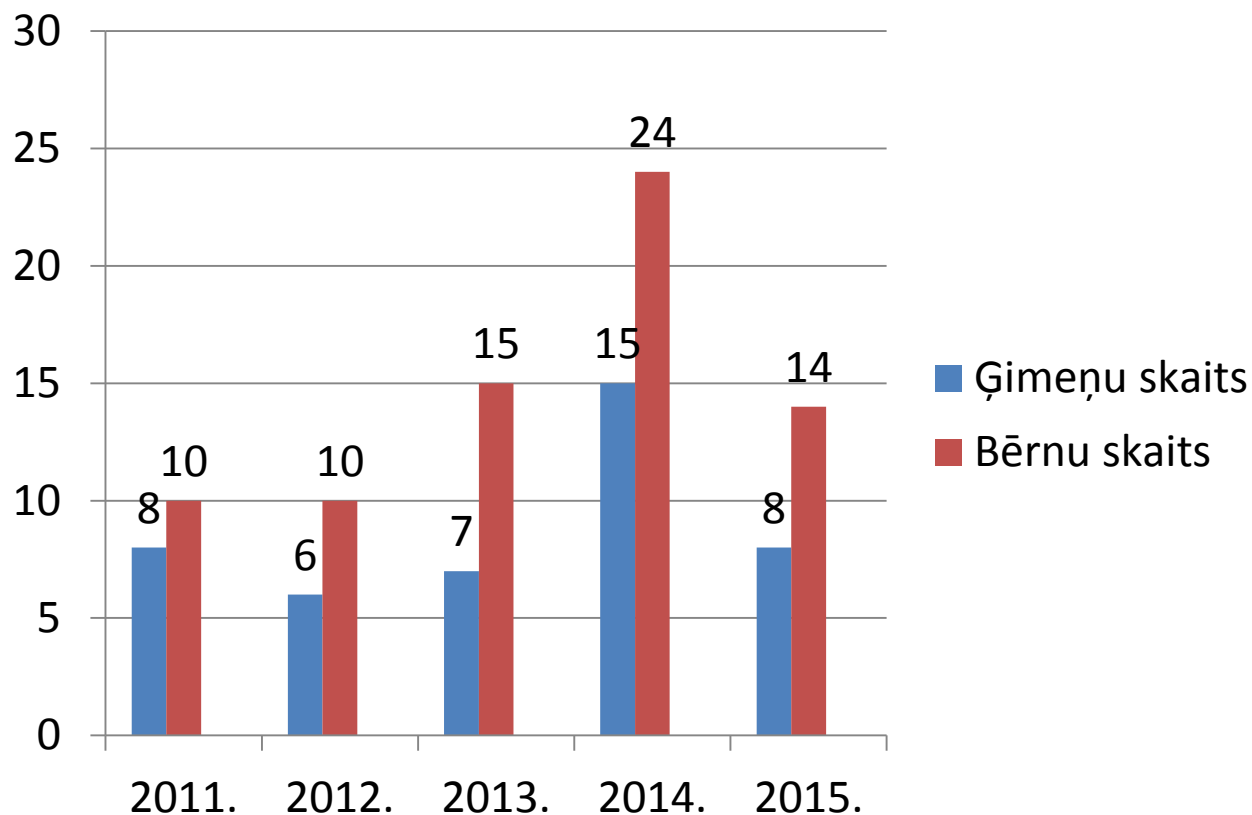

Virsmērķis - palīdzēt ģimenei un bērnam nenonākt līdz ārpusģimenes aprūpei un adopcijai

- Sociālā dienesta misija ir aizsargāt un atbalstīt ģimeni, lai tā varētu pildīt savus pienākumus pret bērnu.
- Preventīvie pasākumi - palīdzēt ģimenēm ar bērniem krīzes situācijās (vēl labāk – nenonākt krīzes situācijās).
- Bāriņtiesas sadarbība ar institūcijām (sociālajiem dienestiem, skolām, policiju, ārstiem, psihologiem, citām bāriņtiesām).

Sociālajam dienestam sniegtā informācija par ģimenēm, kurās netiek pietiekami nodrošināta bērnu attīstība un audzināšana

Ārpusģimenes aprūpes nodrošināšana

- Tikai tad, ja sociālais darbs nenes augļus, bāriņtiesa sāk risināt ārpusģimenes aprūpes jautājumus.
- Izvēle - kāds no trim ārpusģimenes aprūpes veidiem - aizbildnība, audžuģimene vai bērnu aprūpes iestāde.

Motivācija

bērna ievietošanai ģimeniskā vidē

- Prioritāte nav DI plāns, bet gan bērna intereses un vēlme augt ģimenē.
- Bērnu tiesību konvencija: bērniem, lai viņi varētu pilnīgi un harmoniski attīstīties kā personības, jāaug ģimenē, laimes, mīlestības un sapratnes gaisotnē.
- No bioloģiskās «ģimenes» izņemtajam bērnam jānonāk maksimāli ģimeniskos apstākļos, pretējā gadījumā bērna glābšanas pasākumam nav bijis jēgas.
- Krimuldas veiksmes atslēga ir darbinieku **PERSONISKĀ ATTIEKSME, VIETĒJO APSTĀKĻU PĀRZINĀŠANA un PIEREDZE.**

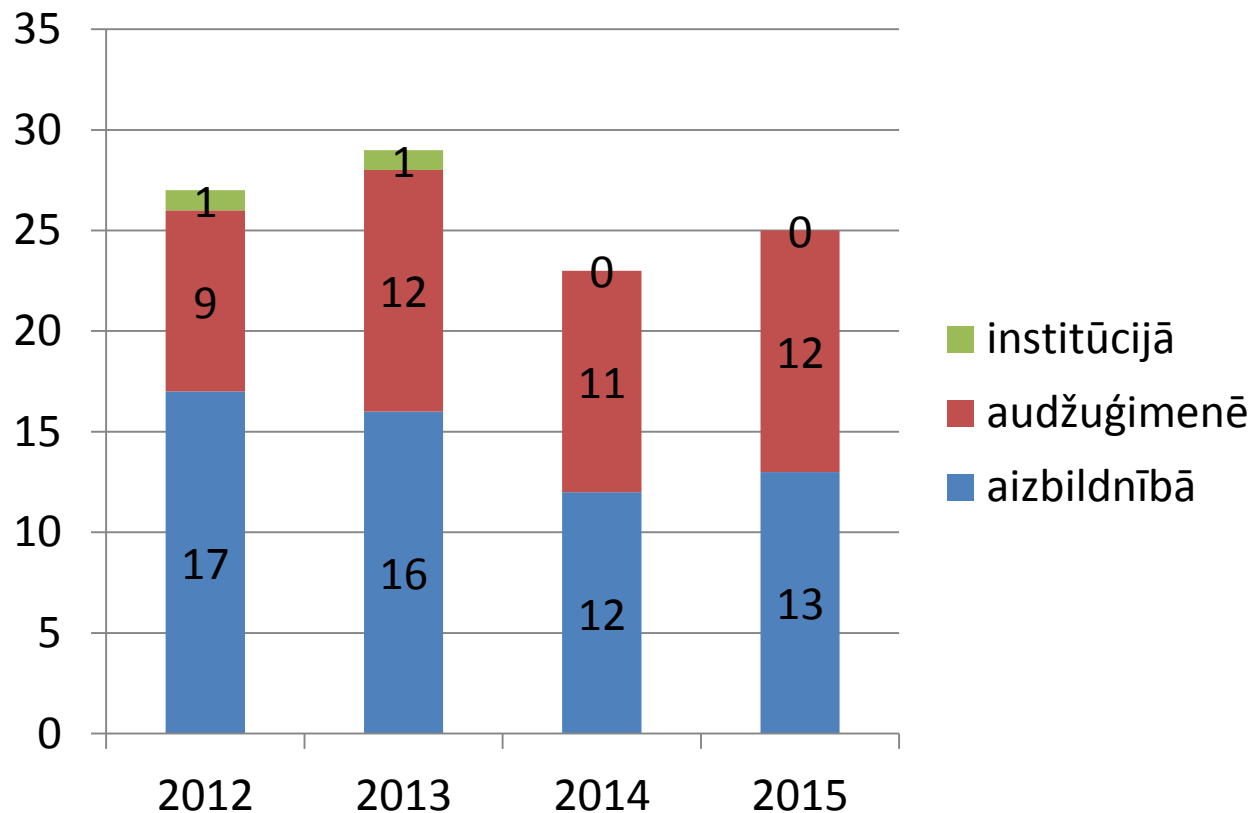

Ārpusģimenes aprūpes veida izvēle

1. Tiek noskaidrots bērna viedoklis.
2. Tiek ņemti vērā sadarbības partneru ieteikumi (sociālais dienests, krīzes centrs, psihologs...).
3. Apzināti radinieki un izvērtētas aizbildnības iespējas.
4. Meklētas piemērotas audžuģimenes.

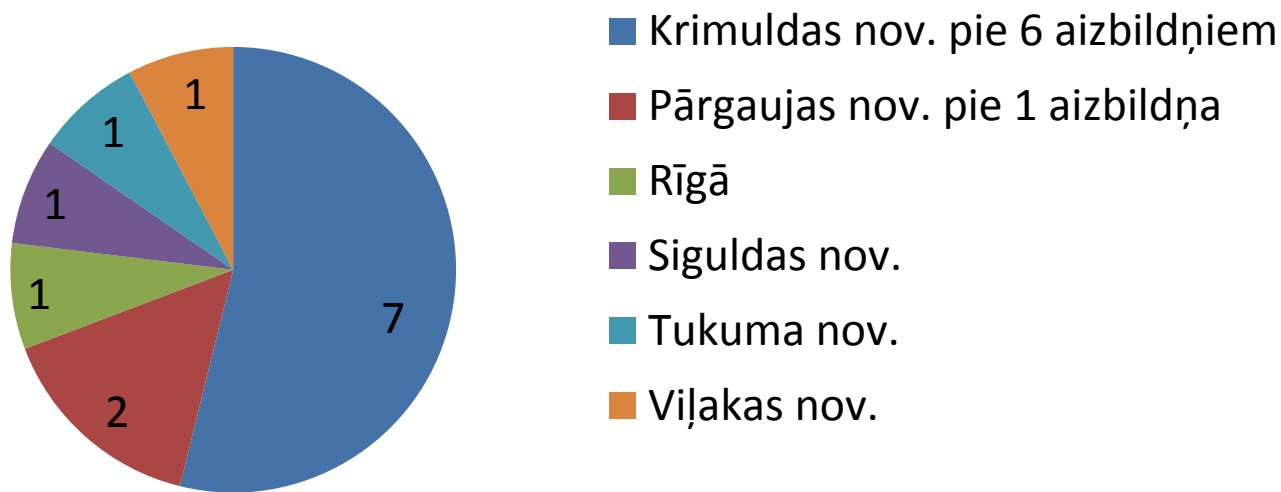
Ārpusģimenes aprūpē esošie Krimuldas novada bērni

Krimuldas novada bērni aizbildnībā

Uz 16.12.2015.

13 aizbilstamie pie 11 aizbildņiem

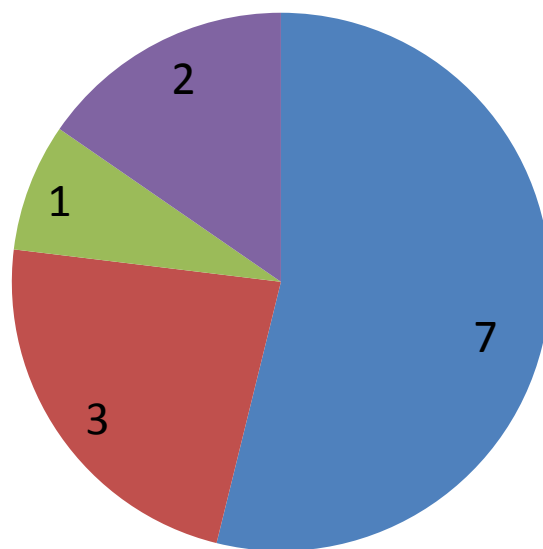

Bērni

Krimuldas novada aizbildņu ģimenēs

Uz 16.12.2015.

Pie 9 aizbildņiem Krimuldā 13 aizbilstamie

- Krimuldas novada bērni pie 6 aizbildņiem
- Alūksnes novada bērni pie 1 aizbildņa
- Inčukalna novada bērns
- Siguldas novada bērni pie viena aizbildņa

Krimuldas novada bērni audžuģimenēs

Krimuldas novadā darbojas 2 audžuģimenes,
tāpēc izmantojam arī 7 audžuģimeņu pakalpojumus citos novados.

Uz 16.12.2015.
12 bērni 8 audžuģimenēs

- Krimuldas nov.
- Beverīnas nov. vienā ģimenē
- Burtnieku nov. divās ģimenēs
- Kandavas nov.
- Neretas nov.
- Raunas nov. divās ģimenēs

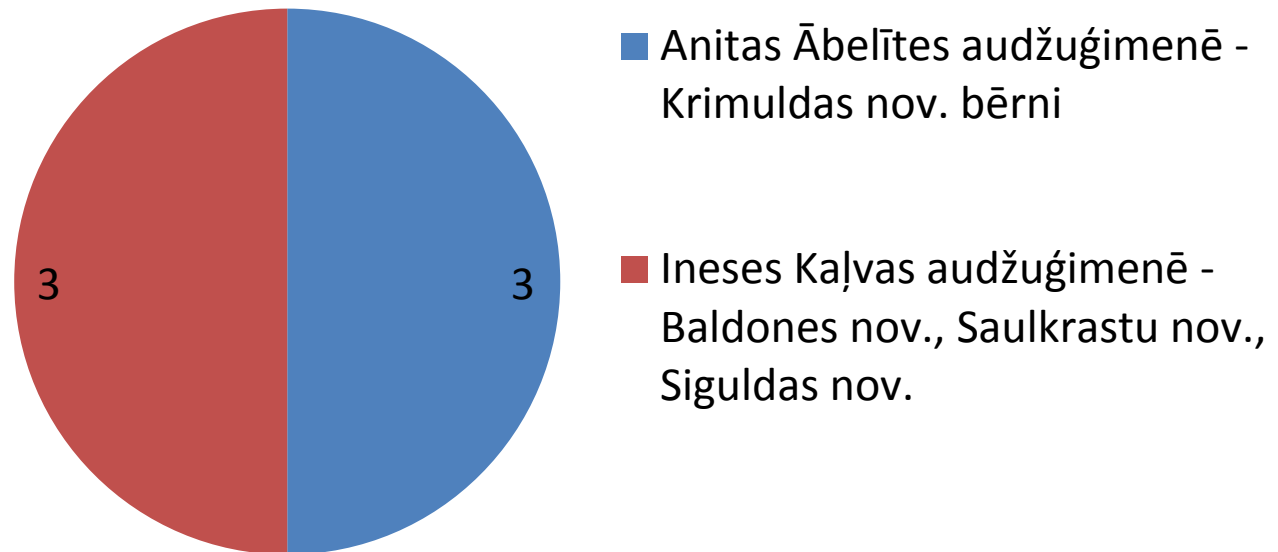

Bērni

Krimuldas novada audžuģimenēs

2015.gadā

Divās Krimuldas novada audžuģimenēs uzturēģuģies
6 bērni

Atbilstošu audžuģimeņu meklēšana

Problēmas:

- Audžuģimeņu reģistra neesamība;
- Laika patēriņš (audžuģimeņu meklēšana caur VBTAI, e-sarakste ar bāriņtiesām, telefonsarunas ar bāriņtiesām, audžuģimenēm, sociālajiem dienestiem, personiskie kontakti);
- Audžuģimeņu augstās prasības (materiālā atlīdzība, «bērns bez problēmām».)

Sadarbība ar audžuģimenēm

- Personiska, individuāla, draudzīga attieksme (līdzīgs ar līdzīgu);
- Māksla uz klausīt;
- Sadarbība bez starpniekiem (līgumus ar bāriņtiesām neslēdzam, mazāk iesaistīto personu, mazāk pārpratumu, ātrāk var atrisināt jautājumus, nodrošina saikni ar bērnu)

Problēmas:

- Pieradums pie ērta audžubērna un adopcijas procesa kavēšana;
- Konflikti starp audžuvecākiem un audžubērniem (pateicības gaidīšana, nespēja risināt nestandarta situācijas).

Piemērs - 8 gadīgā bērna ceļš līdz ģimenei

- Problēmas ģimenē sākās 2014.g. septembrī, kad radās aizdomas par patēva fizisku vardarbību pret bērnu.
- Viktors uzturējās krīzes centrā, pēc 2 nedēļām neadekvātas uzvedības dēļ tika pārvietots uz slimnīcu «Ģintermuiža», kur ārstējās mēnesi.
- Atgriezās ģimenē pie mātes, patēva un gadu vecās pusmāsas.
- Vecāki joprojām netika galā ar bērna uzvedības problēmām, baidījās gan no viņa, gan par viņu. Nelīdzēja ne sociālā dienesta atbalsts, ne psihologa un psihiatra iesaistīšanās.
- 2014.g. decembrī bērna tēvam, bet 2015.g martā mātei tika pārtrauktas aizgādības tiesības. Bērns ievietots audžuģimenē.

- Radās konflikts ar audžuģimeni, bēgšana no skolas, nesaskaņas ar pārējiem audžubērniem un audžuvecākiem, depresija, suicidālas darbības.
- No 2015.g aprīļa līdz maijam Viktors ārstējās Psihoneiroloģiskajā klīnikā.
- Vecāki tikmēr uzrakstīja piekrišanu Viktora adopcijai. Bāriņtiesa uzsāka citas piemērotas audžuģimenes meklēšanu (aptuveni 40 telefonsarunas ar 35 personām; e-sarakste ar 84 bāriņtiesām).
- Iepazīties piekrita tikai viena audžuģimene. Pēc iepazīšanās Viktors piekrita tajā dzīvot.
- Vasarā pārbaudes laikā Viktors neteica neko sliktu par audžuģimeni, tomēr lūdza meklēt viņam pastāvīgu ģimeni, kura viņu paņemtu «kā savu dēlu».
- Rudenī atsākās konflikti skolā. Audžumāte ziņoja, ka visi grib ātrāk tikt no Viktora vaļā.
- Attiecības bija galēji Viktors viņus jau pieņēma pirmajā tikšanās reizē.
- Pirmsadopcijas aprūpe noritēja veiksmīgi, un bērnam ātri vien zuda visas iepriekšminētās problēmas.

Bērns par ģimeni

- Viktors (8g.) : «Es nemaz nezinu, kas ir mans tētis. Mans tētis lietoja narkotikas un ir jau sen miris. Mamma nav mīļa, viņa no vakardienas ir nikna. Es prasīju, par ko viņa dusmojas, viņa teica, ka dusmojas par to, ka apēdu viņas saldējumu, ko patēvs viņai bija nopircis un par to, ka spēlēju viņas telefonu. Bērnu namā es negribu, noteikti nē. Es zinu, kas ir adopcija, neesmu tik stulbs. Adoptēt nozīmē paņemt bērnu ģimenē uz visiem laikiem. Es tā gribētu. Es gribētu, lai man būtu īsta ģimene.»

- Viktors (9.g.) : «Visi audžuģimenē pret mani ir labi, tomēr negribētu te palikt uz mūžiem. Gribu ģimeni, kura mani paņemtū kā savu dēlu, adoptētu mani. Es zinu, kas ir ģimene – ģimene ir, kad mīl viens otru. Manā ģimenē mani nemīlēja un nesaprata, ka man nevar dot tās zāles.
- No audžuģimenes man nav žēl šķirties. Gribu sev īstu ģimeni. Tik mīļi vecāki (adoptētāji) man nekad nav bijuši. Man liekas, ka man beidzot būs paveicies. Nekad dzīvē neesmu tik labi juties. Tagad jau viss ir tā, kā jābūt. Viņi mani nekad nav nopēruši un kaktā nav likuši. Esmu izvēlējies viņus par savu papu un mammu. Man te nekad nav sāpējusi sirsniņa. Neskumstu ne pēc mammas, ne audžumammās. Un galvenais, nav vairs jābaidās no patēva. Gaidu, kad brauksim prom.»
- Saziņa ar Viktoru tiek uzturēta pa skype. Informācija ir tikai iepriecinoša. Zēns staro. Beidzot viņš var atļauties justies kā bērns. Viņš saka: «Paldies jums, mercy!»

Teiksmainā Krimulda

Secinājumi par ģimenisko vidi

- 2015.gadā četri audžuģimenēs dzīvojošie bērni piedzīvoja adopcijas procesa brīnumu;
- Pateicamies audžuģimenēm par darbu, taču esam pret bērnu «aizsēdēšanos» tajās;
- Katrs bērns grib justies ģimenei piederīgs, īpašs un ir pelnījis patiesi ģimeniskas attiecības.

Paldies par uzmanību!

